

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

- Betreft:**
- Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 9 september 2016 tot vaststelling van aanvullende nationale maatregelen voor de instandhouding en het beheer van de visbestanden en voor controle op de visserijactiviteiten
 - Definitieve goedkeuring

Samenvatting

Het gebruik van fijndradige netten, zijnde netten die bestaan uit monofilament, is zo veel mogelijk te vermijden gezien het negatieve effect ervan op zeezoogdieren, op het dierenwelzijn en op het imago van de visserij, vooral bij de visserij op het strand en de niet-professionele visserij.

Een handhaving van een verbod op het gebruik ervan door de voor zeevisserij bevoegde diensten van het Departement Landbouw en Visserij mist op heden een voldoende juridische basis.

Een algemeen verbod op het gebruik van netten bestaande uit dit soort materiaal is dus aangewezen. Een uitzondering op dit verbod wordt gemaakt voor het gebruik van monofilament kieuwnetten en monofilament warrelnetten (gebruikt bij passieve visserij) op voorwaarde dat de kieuw- of warrelnetten beoefend worden door professionele vaartuigen met een visvergunning met vermelding van kieuw- of warrelnetten als vistuig.

Van deze wijziging wordt tevens gebruik gemaakt om enerzijds de verwijzing naar Europese regelgeving te actualiseren en om anderzijds onduidelijkheden aan te passen met het oog op een praktischere handhaving (verduidelijking rond het labelen van viskisten).

Tot slot wordt de toegang tot de driemijlszone gefinetuned in functie van een recente wijziging van het visvergunningbesluit op het vlak van de maximale brutotonnenmaat van vervangende vissersvaartuigen.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Landbouw en Visserij

Beleidsveld: landbouw en zeevisserij

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het als bijlage 1 toegevoegd ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2021/486 van 9 december 2021.

Op 28 januari 2022 heeft de Vlaamse Regering het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 9 september 2016 tot vaststelling van aanvullende nationale maatregelen voor de instandhouding en het beheer van de visbestanden en voor controle op de visserijactiviteiten, principieel goedgekeurd. Daarbij werd de Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw gelast om het advies van de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij en van de Raad van State in te winnen.

Het advies met nr. 2022-02 van de Strategische Adviesraad Landbouw en Visserij van 18 februari 2022 gaat als bijlage 2 en leidt niet tot wijzigingen van het eerder principieel goedgekeurde ontwerp.

Het advies 71.131/1 van de Raad van State van 30 maart 2022 gaat als bijlage 3, en leidt tot de volgende wijziging:

- De Raad van State adviseert dat in de rubriek "Rechtsgronden" van de aanhef van het ontwerp ook nog melding moet worden gemaakt van artikel 24, 3° van het decreet van 28 juni 2013 betreffende het landbouw- en visserijbeleid. Dit werd aangepast in het ontwerp van besluit.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

De rechtsgrond om het gebruik van fijndradige netten, zijnde netten die bestaan uit monofilament, voor de gepaste doeleinden te handhaven zowel op zee als op het strand, bleek onvoldoende duidelijk te zijn bij gebrek aan een algemeen verbod op het gebruik van deze netten.

Het invoeren van een algemeen verbod op netten bestaande uit dit soort materiaal is aangewezen gelet op het negatieve effect op zeezoogdieren, op het dierenwelzijn en op het imago van de visserij, vooral in het geval van de strandvisserij en van de niet-professionele visserij.

Een aanpassing van het besluit tot vaststelling van aanvullende nationale maatregelen voor de instandhouding en het beheer van de visbestanden en voor controle op de visserijactiviteiten is hiervoor de meest geschikte weg. Hierbij wordt uitzondering gemaakt voor kieuw-, en warrelnetten gebruikt door vaartuigen voorzien van een visvergunning met vermelding van kieuw- of warrelnetten als vistuig, om zo de continuïteit van historische visserijactiviteiten door deze vaartuigen te verzekeren.

Voor de strandvisserij gelden momenteel alleen de technische bepalingen vastgesteld in de Europese verordening technische maatregelen (momenteel Verordening (EU) nr. 2019/1241) voor zover ze verband houden met de minimummaaswijdte van de netten, de maaswijdtemeting en de minimaanvoerlengte van de vis. Daarbovenop bepaalt het te wijzigen besluit van de Vlaamse Regering dat de maaswijdte van de ankerkuilen en van platte ingegraven netten, gebruikt bij de strandvisserij, ten minste 70 mm moet bedragen en dat die netten geen netdelen mogen bevatten met een kleinere maaswijdte.

In het kader van het vermijden van het vangen van zeezoogdieren, het vermijden van het gebruik van dieronvriendelijke visserijtechnieken en het publieke imago van de visserij op het strand en van de niet-professionele visserij dient het gebruik van fijnradige netten – zijnde netten bestaande uit monofilament –, zo veel mogelijk vermeden te worden.

Hiertoe wordt in het te wijzigen besluit van de Vlaamse Regering een algemeen verbod op het gebruik van dergelijke netten ingevoerd. Een uitzondering op dit verbod wordt gemaakt om economische, sociale en milieuredenen, namelijk voor gevallen waar kieuw- en warrelnetten door houders van een visvergunning op zee gebruikt worden voor passieve visserij met staand wand.

Momenteel beschikt er één enkel vaartuig over een visvergunning met staand wand als voornaamste vistechiek. Deze zal na de wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering nog steeds beschikken over de mogelijkheid om monofilament netten te gebruiken.

Dit verbod zal gehandhaafd worden door de diensten van het Departement Landbouw en Visserij.

Van deze wijziging wordt tevens gebruik gemaakt om enerzijds de verwijzing naar Europese regelgeving te actualiseren en om anderzijds onduidelijkheden aan te passen met het oog op een praktischere handhaving (verduidelijking rond het labelen van viskisten).

Tot slot wordt de toegang tot de driemijlszone gefinetuned in functie van een recente wijziging van het visvergunningbesluit op het vlak van de maximale brutotonnenmaat van vervangende vissersvaartuigen.

We merken nog op dat op 18 maart 2022 een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van artikel 1 en 2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 maart 2015 houdende een verbod op het gebruik van warrelnetten en kieuwnetten in de Vlaamse strandzone ter bescherming van zeezoogdieren, definitief werd goedgekeurd. Dit besluit betreft de sportvisserij in de Vlaamse strandzone waarbij verboden wordt om gebruik te maken van dergelijke netten bestaande uit monofilament. Terwijl het huidig voorliggende besluit een gelijkaardig verbod betreft in de territoriale zee en de exclusieve economische zone.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELN

Artikel 1

In artikel 1 worden aan het bestaande besluit van 9 september 2016 een definitie van toepasselijke Europese regelgeving toegevoegd, met name verordening (EG) nr. 1224/2009 en verordening (EU) 2019/1241.

Artikel 2

In artikel 2, §1, van het besluit van 9 september 2016 wordt op twee plaatsen de verwijzing naar de oude Europese verordening i.v.m. technische maatregelen in de visserij (Verordening (EG) nr. 850/98 van de Raad van 30 maart 1998 voor de instandhouding van de visbestanden via technische maatregelen voor de bescherming van jonge exemplaren van mariene organismen) vervangen door een verwijzing naar de 'nieuwe' "verordening (EU) 2019/1241".

Artikel 3

In artikel 3 wordt de formulering aangepast om de handhavingsmogelijkheden duidelijker te omschrijven.

Vandaag staat er dat het label dat een kist of ben moet dragen, de letter en het nummer van het vissersvaartuig dat de zeevisserijproducten heeft aangevoerd moet vermelden. Omdat in de

toekomst mogelijks op een andere manier deze gegevens zullen worden vermeld, wordt “of het elektronisch equivalent” toegevoegd.

Daarnaast staat er in het artikel dat het ‘in en rond de vismijn’ verboden is om niet-gelabelde kisten of bennen aan te treffen. De praktijk heeft uitgewezen dat de bepaling “rond de vismijn” voor interpretatie vatbaar is. Daarom wordt dit aangepast naar “tot aan het moment van de eerste verkoop van de zeevisserijproducten”. De plaats waar de desbetreffende kisten of bennen worden aangetroffen is dus niet meer belangrijk, wel het moment waarop.

Artikel 4

Ook in artikel 5, §1, zesde lid, van het besluit van 9 september 2016 wordt de verwijzing naar de oude Europese verordening vervangen door een verwijzing naar de ‘nieuwe’ verordening (EU) 2019/1241, met meer in detail welke artikelen precies van toepassing zijn.

Artikel 5

In artikel 6 van het besluit van 9 september 2016 worden twee wijzigingen aangebracht.

Enerzijds wordt ook hier de verwijzing naar de oude Europese verordening vervangen door een verwijzing naar zowel de ‘nieuwe’ verordening (EU) 2019/1241 voor wat betreft de regels in verband met de minimummaaswijdte van de netten en de minimumaanvoerlengte van de vis en als naar verordening (EG) nr. 517/2008 voor wat betreft de regels in verband met de maaswijdtemeting.

Anderzijds wordt de term “ankerkuilen” vervangen door de term “kartenetten”, een begrip dat de lading, namelijk het soort netten dat bedoeld wordt, beter dekt.

Er wordt tevens voor de duidelijkheid toegevoegd wat er precies onder ‘kartenet’ en ‘plat net’ moet worden begrepen.

Artikel 6

In artikel 6 wordt een nieuw artikel 6/1 aan het besluit van 9 september 2016 toegevoegd. In het eerste lid worden een aantal definities vastgelegd die noodzakelijk zijn voor de toepassing ervan, namelijk “monofilament”, “kieuwnet”, “warrelnet” en “vezel”

Het tweede lid bepaalt dat het bij elke vorm van visserij met gebruikmaking van om het even welk type van net, zowel vanop een vaartuig op zee als vanop het strand, verboden is om netten te gebruiken die bestaan uit monofilament. Bovendien is het voor vissersvaartuigen verboden dat type netten aan boord te hebben.

Het verbod op het gebruik van monofilament geldt voor alle nettypes en dit zowel voor het gebruik op het strand als op zee.

Omdat een enkel Belgisch vissersvaartuig historisch een passieve vistechiek gebaseerd op het gebruik van kieuw- en warrelnetten gebruikt op zee, waarbij het gebruik van monofilamentnetten niet uitgesloten is, is het aangewezen voor dit soort gevallen een uitzondering te maken.

Vaartuigen voorzien van een visvergunning met vermelding van kieuw- of warrelnet als vistuig, kunnen hierdoor, indien opportuun, naast netten uit multifilament ook netten uit monofilamentdraad gebruiken en aan boord van het vaartuig hebben.

Op te merken valt dat in wateren met beperkt zicht zoals de Noordzee, de voordelen van het gebruik van monofilamentnet eerder beperkt zijn, maar dit soort net kan in specifieke omstandigheden toch zijn voordelen hebben.

Als bijkomende informatie kan nog meegegeven worden dat monofilament een type draad is bestaande uit een enkele lange smalle vezel. Monofilament kan bestaan uit polypropyleen, polyester

of polyamide maar andere polymeren zijn ook mogelijk. De meest gebruikte monofilament-vezel is polyamide, beter bekend als nylon. Dit materiaal wordt gebruikt voor onder andere vislijnen, hechtdraad, pruiken en snaren van (tennis-)rackets. Nagenoeg alle kieuw- en warrelnetten in de niet professionele strandvisserij zijn vervaardigd uit monofilament, meestal nylon. Multifilament kieuw- en warrelnetten bestaan ook en worden gebruikt, maar bij de visvangst op zee en in helder water ligt de vangstefficiëntie ervan veel lager (de vissen zien het net minder goed). In troebel water zoals in de Noordzee speelt dit minder een rol. Multifilamentnetten gaan doorgaans langer mee en hoeven minder snel vervangen te worden. Ook andere aspecten zoals bijvoorbeeld de retentie van wieren en algen, spelen een rol bij de keuze tussen monofilament en multifilament net als bij de staand wand visserij. In de Noordzee is het voordeel van het gebruik van monofilament kieuw- of warrelnetten beperkt t.o.v. de multifilamentversie.

Artikel 7

In artikel 7 wordt een praktisch probleem opgelost door het verbod op visserij binnen de zone van drie zeemijl van de kust dat tot nog toe geldt voor de vissersvaartuigen met een brutotonnenmaat van meer dan 70 bruto ton enigszins te wijzigen.

Op grond van artikel 7, §4, van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 december 2005 tot de instelling van een visvergunning en houdende tijdelijke maatregelen voor de uitvoering van de communautaire regeling inzake de instandhouding en de duurzame exploitatie van de visbestanden, mag immers bij vervanging van vaartuigen door nieuwbouw of door een bestaand vaartuig de brutotonnenmaat verhoogd worden. Voor het kustvisserssegment is dit tot maximaal 80 bruto ton. Deze vervangende vaartuigen zullen vanaf het in werking treden van dit besluit ook in de 3-mijlszone mogen vissen.

Artikel 8

Artikel 8 bepaalt dat de Vlaamse minister, bevoegd voor de landbouw en de zeevisserij, belast is met de uitvoering van dit besluit.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Deze wijziging heeft geen budgettaire impact op de begroting van de Vlaamse Overheid. Dit wordt bevestigd door het advies van de Inspectie van Financiën van 15 december 2021.

Het akkoord van de minister, bevoegd voor de begroting, diende niet te worden ingewonnen.

B. ESR-TOETS

Het ontwerp van besluit heeft geen ESR-impact.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het ontwerp van besluit heeft geen rechtstreekse gevolgen op personeels- of organisatorisch vlak. Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor HR, is dus niet vereist

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het ontwerp van besluit heeft geen impact op de lokale en provinciale besturen voor wat hun personeel, werkingsuitgaven, investeringen en schulden of ontvangsten betreft.

4. VERDER TRAJECT

Na definitieve goedkeuring wordt dit besluit bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar definitieve goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 9 september 2016 tot vaststelling van aanvullende nationale maatregelen voor de instandhouding en het beheer van de visbestanden en voor controle op de visserijactiviteiten;
- 2° de Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw te gelasten het voormelde besluit van de Vlaamse Regering in extenso te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De viceminister-president van de Vlaamse Regering
De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw,

Hilde CREVITS